

Expressen 21 december 2025:

Victor Malm

Joakim Lundell var inget heligt undantag

Publicerad 21 dec 2025 kl 05.00 Uppdaterad kl 07.36

Granskningen av Joakim Lundell blottlägger en av samtidens mest laddade frågor.

Victor Malm undersöker var gränsen går mellan empati, autenticitet och kritisk prövning.

KRÖNIKA. Ingen kan bevisa att **Joakim Lundell** ljuger om att han som barn blev tortyrmisshandlad av sin mamma.

Det är dock ett trivialt påstående.

Med mindre än att det visar sig att Socialstyrelsen bevakade hans uppväxt med CCTV – och banden läcker – är det omöjligt: han minns något, hans mamma och familj minns något annat. Och minnen är minnen, det går inte att undersöka dem med mikroskop.

I sista delen av **Bo-Göran Bodins** granskning "Hatet" framkommer det emellertid att tortyrminnena trängde fram sent, när Lundell var 31 och (lustigt nog) skulle skriva en bok om sin uppväxt, vilket bör få också den mest välvilliga att tvivla. Bortträngda minnen är pseudovetenskapligt slagg från **Freud**. Jag ifrågasätter inte att han hade en fruktansvärd uppväxt. Men just därför är det lockande att låta berättelsen slippa prövning.

Å ena sidan handlar frågan i "Hatet" om vad man får berätta offentligt om en fruktansvärd uppväxt å ena sidan, och å andra sidan hur medier ska förhålla sig till sådana berättelser. Lita på eller ifrågasätta den som säger sig vara traumatiserad?

Frågan är enorm och känslig, berör grundpelarna i offentlighetens ideologi: "Sommar i P1", "Min sanning", verklighetslitteraturen, reality-tv, den personliga essän, influencerkultur och kändisars traumaberättelser är alla exempel på samma sak. I lika hög grad som sanning idealiserar offentligheten autenticitet, men när de hamnar i konflikt vinner kärleken till det äkta. Den som ifrågasätter berättelsernas sanningshalt anses suspekt.

Det var så här *jag* upplevde det, alltså är det sant för *mig*.

Men inte bara för mig.

Eftersom jag säger det ska du acceptera det som sant.

Den vändningen är lika bekymmersam som definierande för vår tid. Det händer att medier och förlag vägrar gå med på denna premiss, som nu SVT, men fallen är undantag.

Tänk själva – faktagranska "Sommar i P1"!

Galenskap.

Man *vill* tro att kändisar är hundra procent uppriktiga året runt, hela tiden.

Oftast håller sig journalistiken med ett ideal som påminner om vetenskapens, påståenden ska vara verifierbara, men ibland, som i fallet **Joakim Lundell**, får det personliga vittnesmålet undantagstillstånd och breder ut sig i tv-soffor och intervjuer. Detta är en sorts läckage. I den bredare kulturen råder ett uppriktighetsideal: prestige tillfaller dem som med finesse uttrycker personliga erfarenheter, helst traumatiska. Kritiken mot Bo-Göran Bodin visar dessvärre att sanningssökaren som går konflikt med detta ideal blir dubiös.

I ett efterord till "De hemliga breven", en granskning av **Jan Myrdals** uppväxtskildring "Barndom", jämför hans son **Janken Myrdal** boken med den medeltida krönikan. En genre som i regel var beställd av makthavare, ibland av hög litterär kvalitet, men sällan den korrekta bilden av ett skeende. "Somliga aktörer förhärligas och andra förtalas", skriver Janken Myrdal. Som medeltidshistoriker understryker han självklarheten i att utsätta dessa krönikor för källkritik. Samma sak gäller även självbiografier. Det är inte ett radikalt påstående. Ändå säger den kulturella stämningen att detta är tvivelaktigt, rentav diletteriskt.

Många vanliga människor – mammor, pappor, barn – drabbas när berömda människor skriver sina självbiografier och inte bara för att de eventuellt beljugs. Allt privat hör inte hemma i offentligheten, det är förtalslagstiftningens insikt. Och i stället för att förstärka den tilltro som kändiskulturer automatiskt tillmäter kändisar borde vi därför, menar Janken Myrdal, undersöka självbiografiernas påståenden och tendens. Syftar skildringen till sanningen, eller vill den framställa författaren som god och framgångsrik, moraliskt rättfärdig, och hans fiender som ondskefulla jävlar?

Det är just med denna metod, ett toppenarv från upplysningen, som Bo-Göran Bodin tagit sig an Joakim Lundell.

Hur kan det vara kontroversiellt?

Den personliga berättelsens tyranni måste få ett slut.

Victor Malm är kulturchef på Expressen.